

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူ

မာနီၣ်မာယါတၢ်မာဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ခိၣ်ဒုသဝီပုၤ

တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်

လါမးရှး ၃၁သီ, ၂၀၂၂နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြူၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 21-290-D1

ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်- သုးခိးကီၢ်ဆါ BGF ဒီး SAC သုးဖိတဖၣ် မာသဝီဖိဝံပီၤတၢ်ဒီး သူအိၣ်ဒိသဒါစုကဝဲၤဖဲ လါဖဲးပထုဘၢၣ် ၂၀၂၁နံၣ်

တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲတၢ်ကဲထီၣ်အသး ဖဲဘံလုကီၢ်ဆါ, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ် ဖဲလါဖဲးပထုဘၢၣ် ၁၄သီ တုၤ ၂၅ သီ, ၂၀၂၁နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ဘၣ်ဃးသုးဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးတၢ်မၤပယုၤပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်လၢ ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) ဒီး သုးခိးကီၢ်ဆါ (BGF)မၤကမၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. BGF သုးတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ သုးရၣ် (၁၀၁၃)လၢအဟူးဂဲၤဖဲ လုက့ၣ် ဒီးယိၤကျါသုးကလၢအဘၢၣ်စၢၤတၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ BGFဒီး SACသုးတဖၣ် ဆုၤအါထီၣ်အသုးတၢ်အိၣ်ဒီးဆိတလဲ အသုးဖဲဘံလုကီၢ်ဆါပူၤအခါ အဝဲသ့ၣ်မၤပယုၤပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ထီၣ်ဒါကမ့ၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မၤဆူၣ်ဝံပီၤတၢ်, တၢ်သူသဝီဖိဒ် တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲၤအဂီၢ်, တၢ်အိၣ်ဟ့ၣ်ဒီးတၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်သဝီဖိတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်, ဒီးတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးထီၣ်ဒါသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ် လီၤ.¹

BGF ဒီး SACသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

ဖဲလါဖဲးပထုဘၢၣ် ၁၄သီ ဒီး ၂၀သီ, ၂၀၂၁နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) သုးကအိၣ် ၂၄၈၂ ဒီး သုးခိးကီၢ်ဆါ (BGF)သုးဖိကအိၣ် (၂၂)၈၂ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သးဒီး စးထီၣ်ဟးထီၣ်ဖဲလုက့ၣ်သုးကလၢဒီးလဲၤထီၣ်ဆူ ယိၤကျါ သုးကလၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤခိၣ်ဝဲ ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖျါကရၢ (KNU)တၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ဘၣ်ဆၣ်တဟံးန့ၣ်ဆိတၢ်ပျဲလၢ KNUအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFသုးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်သုးရၣ် (၁၀၁၃)သုးလၢအဘၢၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ ဘိၤလၢက့ၤ ဒီးသုးရၣ်

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ အီၤကူး ၂၀၂၁နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤ ပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲဒုသထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤ လၢအဘၢၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူ KHRG လၢကမာနီၣ်မာယါတၢ်မၤ ဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ် ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢ အီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်ပုၤအါထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

တဘျီအံၤဟူးဂဲၤဝဲလဲၤက့ၢ်ဒီးယိၤကျါသုးကလၢၤအဘျီတၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် SAC သုးရၣ်သုးထံးနီၣ် ဂံၢ်န့ၣ် လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ် လဲၤထီၣ်ဆူယိၤကျါသုးကလၢၤ ဒ်သိးက ဆၢအါထီၣ်သုးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်ဒီး BGFသုးရၣ် (၁၀၁၃)အံၤ ကလဲၤဆီတလဲၤအလီၢ်ဒီး BGF သုးဖဲယိၤကျါသုးကလၢၤ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယိၤကျါသုးကလၢၤခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဘိၤဝဲစိ ဒီး SAC သုးလၢအအိၣ်ဖဲယိၤကျါသုးကလၢၤအပူၤအံၤအိၣ် ဒၣ်စ့ၤဂၤ ဒီးသုးဖိတဖၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်မ့ၢ် BGF သုးန့ၣ်လီၤ. ဖဲ BGF ဒီး SAC သုးတဖၣ် ဟူးဂဲၤဟးဝ့ၤဝီဖဲ လုက့ၢ် ဒီး ယိၤကျါသုးကလၢၤအခါန့ၣ် ဘၣ်လဲၤခိၣ်ဝဲဒီးသဝီတဘျီဖျါဒ်အမ့ၢ်ကွဲးကီၣ်ဝ့ၢ်, က---, အ---, ဟ--- ဒီးလ---သဝီ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤ ဟးထီၣ်လၢလုက့ၢ်သုးကလၢၤ စးထီၣ်ဖဲ လါစဲးပထုဘျီ ၁၄သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်န့ၣ် လီၤ.

လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ BGFဖဲယိၤကျါသုးကလၢၤတဖၣ်အံၤ ဆီတလဲၤအလီၢ် (၄၅)သီတဘျီထီၣ်ဘိ ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ် ဆီတလဲၤအလီၢ်တဘျီလၢလၢန့ၣ် SACသုးတဖၣ်ဟဲဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်ခဲးဘျီဒီးန့ၣ်လီၤ. တချုးဒီးလၢလါအိၣ်ကူး ၂၀၂၁န့ၣ်ဘၣ် န့ၣ် BGFဒီးSACသုးတဖၣ်အံၤ သူဝဲသိလုက့ၢ်လၢကတၢၢ်တံးဝ့ၢ်ဒီးဘိကိၣ်လဲၤသဝီအဘျီတၢ်အံၤ ဒီးလဲၤခိၣ်ဆူ ယိၤကျါသုးကလၢၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် စးထီၣ်ဖဲလါအိၣ်ကူး ၂၀၂၁န့ၣ်အပူၤန့ၣ် **ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျါသုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA)** သုးတဖၣ်တြီတၢ်ဃာ် BGFဒီး SACသုးလၢအဟူးဂဲၤဖဲ KNLAသုးတၢ်ဟံၣ်ကဝီၤတဖၣ်ခိၣ်ဖျါတၢ်ထီၣ်ဒုးလၢကျဲန့ၣ်လီၤ. (KNLAသုးတဖၣ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဆိ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်လၢ တဘၣ်လုာ်လိၤလၢကျဲတဘျီအံၤလၢဘၣ် ဘၣ်ဆၣ် BGFဒီး SACသုးတဖၣ် တဒိကန့ၣ်ဝဲ KNLAတၢ်ကလုာ်ဘၣ်အယိ တၢ်ခဲးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.) လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဖဲလါအိၣ်ကူး ၂၀၂၁န့ၣ် န့ၣ် BGFဒီး SACသုးတဖၣ် စးထီၣ်သူက့ၢ်ကျဲလၢအဂၤတဘျီ စးထီၣ်ဖဲလုက့ၢ်သုးကလၢၤဒီးလဲၤဝဲဆူယိၤကျါသုးကလၢၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီ ဖဲ BGF ဒီး SACသုးတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤသုးတၢ်ဆီတလဲၤလီၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖီၣ် ပီၤတၢၤ, ပုၤန့ၣ်ကျဲ ဒီးသူသဝီဖိလၢစုကဝဲၤတၢ်ဒိသဒါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိၣ်ပီၤတၢၤ, တၢ်သူပုၤကညီလၢတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ် ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်

က. စးထီၣ်ဖဲလုက့ၢ် ဒီးလဲၤဆူယိၤကျါသုးကလၢၤ

ဖဲလါစဲးပထုဘျီ ၁၄သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် BGFဒီး SACသုးတဖၣ် စးထီၣ်ဟးဖဲလုက့ၢ်ဒီးလဲၤဆူ ကွဲးကီၣ်ဝ့ၢ်ဒီး ပယၢ်ရီၤသဝီဒီးသုးသိလုက့ၢ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ် အိၣ်ပတုာ်ဖဲ က---သဝီတဘျီသိဝံၤ ဒီးဖဲလါစဲးပထုဘျီ ၁၇သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူဝ---သဝီန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူ ဝ---သဝီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် မၤဆူက---သဝီဖိ လဲၤဆူန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢသိလုက့ၢ်လိၣ်ထဲး (ဒိဒါ) (၅)ခိၣ်န့ၣ် ဒီးတဟ့ၣ်သဝီဖိတၢ်ဘူးတၢ်လဲၤနီတမံၤဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

ဖဲလါစဲးပထုဘျီ ၁၇သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်န့ၣ် ဖဲ BGF ဒီး SAC သုးတဖၣ်ဟဲတုၤဖဲ ဝ---သဝီအဆၢကတီၢ် မၤခ့ၣ်အဲၣ်ယုာ် ဝ--- ကရူၢ်ခိၣ်လၢ ကဆၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢချဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ခ့ၣ်အဲၣ်ယုာ်ကရူၢ်ခိၣ်အံၤ ဆၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်တဘျီ ဘၣ် မ့ၢ်လၢ KNLA သုးတဖၣ်ဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ကခဲး BGF ဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤအယိကရူၢ်ခိၣ်တဂၤအံၤ လဲၤဃုာ်ပဒုာ်ကွံာ် အသးဆူတၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခဲ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤဖီၣ်ဃာ်ဝဲကရူၢ်ခိၣ်အမါ ဒ်သိးကမၤဆူကအဝဲဟဲက့ၢ် ဒီးဆၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ကရူၢ်ခိၣ်အံၤတဟဲက့ၢ်ဘၣ်.

BGFဒီး SACသုးတဖၣ်မ့တမၤဆါ KNU ကရူၢ်ခိၣ်အမါအံၤနီၣ်တမံၤဘၣ်ဆၣ် မၤဆူၣ်စ့ၢ်ကီးအီၤလၢ ကဆၢတၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤ ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၁၈သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်န့ၣ် အ---သဝီဖိ (၁၀၇) ဂၤဘၣ်တီဆၢန့ၢ်BGFဒီး SACသုး တၢ်အိၣ်ဆူဟ---သဝီ ဒ်သိးတၢ်ကပျၢ်လီၤကွံာ်ကရူၢ်ခိၣ်မါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လ---သဝီဖိ စီၤက---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ သဝီဖိတဖၣ်တလဲၤဆၢန့ၢ် BGF ဒီး SACသုးတၢ်အိၣ်လၢချံၣ်ဘၣ် လဲၤဝဲလၢခိၣ်မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်လဲၤလၢချံၣ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အါအယီၤန့ၣ်လီၤ. “ပှၤမ့ၢ်ဆၢ တၢ်အိၣ်လၢချံၣ်န့ၣ် အဒုၣ်ဒါ (KNLA/KNDO) ကခးအဝဲသ့ၣ်သ့ ဒီးချံၣ်ကလီၤကျၢ်ကွံာ်အယီၤ ကရူၢ်ခိၣ်မါကမၤသဝီဖိဆၢ တၢ်အိၣ်လၢချံၣ်န့ၣ်လီၤ.”

သဝီဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ BGFဒီး SACသုးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဝံဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ဘုသး (၁၀၅)ထၢၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်အကုာ်အဂၤဒ်အမ့ၢ် ညၣ်ဒါ, ကျိၢ်န့ၢ်ထံဒါ ဒီးကျိၢ်ချံၣ်တဖၣ်ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ်တနီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်အါဒီးအတယၢ်ယၢ်အယီၤ သဝီဖိ(၁၀၇)ဂၤဘၣ်လဲၤဝဲပီၤတၢ်လၢ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အဂီၢ် ဖဲအ--- ဒီးဟ--- သဝီခံၣ်ဖျါအဘၢၣ်စၢၤ ဘၣ်ဟးလၢခိၣ် (၂)ဘျီညါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအကျါတဂၤလၢအအိၣ်ဖဲ ဟ---သဝီ, ထံဖးဒိၣ်ထၣ်ကရူၢ်, ဘံလုကီၢ်ဆၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “ဘုသးထၢၣ်တဖၣ်ဒိၣ်အယီၤပှၤတနီၤ တထၢၣ်ဘၣ်ဝံဝဲသၢၤဒီးတနီၤဝံတထၢၣ်ခံၣ်ဂၤ. ပိာ်ခွဲၣ်ဝံ တထၢၣ်ခံၣ်ဂၤ မ့တမ့ၢ်ပိာ်မ့ၢ်ဝံ တထၢၣ်ခံၣ်ဂၤ.”

ဖဲBGFဒီး SACသုးတဖၣ်အိၣ်ဖဲအ---သဝီပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်အိၣ်ဟ့ၣ်သဝီဖိအထီၣ်ဒ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်အိၣ်န့ၢ်ပှၤဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်သဝီဖိတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တချုးလၢ BGFဒီး SACသုးဒီးသဝီဖိလၢအဝံပီၤတၢ်တဖၣ်ဟဲတုၤဖဲ ဟ---သဝီဒီးဘၣ်န့ၣ် KNLA သုးခးအဝဲသ့ၣ်လၢကျဲ (၂)ဘျီ, တဘျီန့ၣ်ခးဝဲဖဲ ကြၢၤခိတၢ်လီၢ်ဒီးအဝဲတဘျီန့ၣ် ခးဝဲဖဲတၢ်ခဲကျါတချုးတုၤ ဟ---သဝီဒီးဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢKNLAသုးတဖၣ် ခးဝဲBGFဒီး SACသုးတဘျီတထံၣ်ခံထံၣ်လီၤအယီၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတအိၣ်ဘၣ်ဒီး သဝီဖိလၢ အဝံပီၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. KNLA သုးတဖၣ် ကြိတၢ်ဃာ်ဝဲBGFဒီး SACသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအဝဲသ့ၣ် KNU ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဃံးဃံးန့ၣ်လီၤ. အယီၤအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ကတီၢ်အသးလၢကဒုးတၢ်အဂီၢ်ထီၣ်အယီၤ BGFဒီး SACသုးတဖၣ် မ့တကန့ၢ်KNU တၢ်ကလုာ်ဘၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကခးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီအံၤန့ၣ် သဝီဖိ တဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သုးတဖၣ်တခး BGF ဒီး SACသုးအါအါဘၣ်မ့ၢ်လၢသဝီဖိတဖၣ် ဟးလၢ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အ ဘၢၣ်စၢၤအယီၤန့ၣ်လီၤ.

BGFဒီး SACသုးတဖၣ် ဟဲတုၤဖဲ ဟ---သဝီဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၁၈သီ, ၂၀၂၁န့ၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်မဲဖဲ ဟ---သီခါဖျဉ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤ . ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၂၉သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်ဟါလီၤခိၣ်အဆၢကတီၢ် ဖဲBGFဒီး SACသုးတဖၣ်ကဟဲပူၤတၢ်လၢသဝီဖိလၢအမ့ၢ်နီၢ်ယ--- တဂၤအံၤအကျးဆၢကတီၢ်န့ၣ် KNLAသုးတဖၣ်ခးအဝဲသ့ၣ်ဖဲကျးအမံၤညါန့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ် ခးနါစီၤကျိ ဖဲကျးကပၤဝးဝးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီအံၤန့ၣ် BGFမ့တမ့ၢ် SACအသုးဖိသံတဂၤဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိတဘၣ်ဒိနီၣ်တ ဂၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ် သးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးဟဲန့ၣ်လီၤဃုဝဲ KNLA သုးတဖၣ်လၢသဝီပူၤ ခးဟးဂီၤကွံာ် သဝီဖိအကျးတဖျါအံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘူးဒွဲၣ်အူကွံာ်ကျးဝဲအံၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ. စီၤစ---လၢအမ့ၢ် ဟ---သဝီဖိတဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲလၢ ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအခါန့ၣ် သဝီသးပှၤမ့ၢ်လၢအကဲတ့ၢ်ဟံၣ်သဝီသးပှၤယံာ်တ့ၢ်မးလံတဂၤ ကိးဃါထီၣ် BGFဒီး SACသုး တဖၣ်လၢတၢ်သးဒူအပူၤဒ်အံၤ “ဒွဲၣ်အူထီၣ်ကျးတဂ့ၤ တၢ်အံၤတမ့ၢ်ကျးကစၢ်တၢ်ကမ့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်န့ပှၤတၢ်ကမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်

ဟး တစိၣ်ယၢ်ကျိၣ်ဘၣ်. သးသိၣ်သုပုၤတန့ၢ်ဘၣ်အယီၤ. KNLA ခးသုသကိးအယီၤ သးကဟဲဒွဲၣ်အူထီၣ်လၢသဝီၣ်န့ၣ် တဘၣ်ဘၣ်.” နီၣ်စ---စံးကဒီးဝဲလၢ “အဝဲမ့တကိးယၢ်ဘၣ်ဒုး BGF ဒီး SAC သးတဖၣ်ဒွဲၣ်အူကွံာ်ကျးတဖျါန့ၣ်ဒါခီ. အဝဲသ့ၣ်မ့ဒွဲၣ်ထီၣ်ကျးဒု သဝီၣ်ကအူထီၣ်ဒီဖျါလီၤ.”

BGFဒီး SACသးတဖၣ် မ့တဒွဲၣ်အူထီၣ်ကျးဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟံကွံာ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢကျးပူၤတဖၣ်ယုာ်စု ဒီး လီတဲစိတဖျါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် BGFဒီး SACသးတဖၣ်တဖၣ်ဟံစုထဲလဲၣ်န့ၣ် သဝီၣ်ဖိတသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခီဖျါလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢသဝီၣ်ပူၤအယီၤ ကျးကစၢ်ဒီးအါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်သဝီၣ်ဖိတၢ်ခွါတဖၣ် ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်လၢသဝီၣ်ပူၤ ခီဖျါလၢပိာ်ခွါတဖၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢBGFဒီး SACသးတဖၣ် ကမၤပယွဲအဝဲသ့ၣ်အမုးကယၢ်အါန့ၢ်ပိာ်မုာ်အယီၤ ပုၤလၢအိၣ်တၢ်လၢသဝီၣ်ဖိပူၤတဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ဖိသၣ်, ပိာ်မုာ်ဒီးပုၤသးပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟ---သဝီၣ်ဖိအကျါတဂၤလၢအမ့ၢ် နီၣ်စ---ဖဲတဲန့ၢ်ပၢၢ်ဘၣ်သး ဘၣ်မန့ၢ်အယီၤ ပိာ်ခွါတဖၣ်ဃုာ်ကွံာ် ဘၣ်ဆၣ် ပိာ်မုာ်တဖၣ်တဖၣ်ထီၣ်ကွံာ်လၢသဝီၣ်ပူၤဘၣ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤ “(လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်) ညီၣ်န့ၣ် ပိာ်ခွါတဖၣ်ပုၤမၤသံအံၤ, ပုၤညီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကျိ ဒီးတဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ‘လဲၤဃုာ်ပုၤ (ကီၢ်သူလုၤသး). နအိၣ်ဖဲအံၤဒါး (ကီၢ်သူလုၤသး)အိၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်နတသ့ၣ်ညါခီၤ.’ ဝံတဘျီအဝဲသ့ၣ်ခးသံကွံာ်ပုၤ (ပိာ်ခွါတဖၣ်အံၤ). ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် လၢပိာ်မုာ်အဖီခိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ကပုာ်တစဲးဖိ. လၢသဝီၣ်ပူၤ ပိာ်မုာ်တဖၣ် ကဟးအဂီၢ်ဂံၢ်ဘါတအိၣ်ဘၣ်, ပိာ်မုာ်လၢအအိၣ်တဆူၣ် ဒီးအိၣ်ဖိဆံးတဖၣ် အဂၤ(၁၀)အကျါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဖီၣ်ဒၣ်ထဲ (၅)န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပိာ်မုာ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မဟါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဖီၣ်ပီတၢ်ဃုာ်ဒီး ပိာ်မုာ်တဖၣ် ဘၣ်ဝံတၢ်တုၤလၢပုာ်ဝီအံၤညါ.” အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၂၅သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် နီၣ်ယ---လၢအမ့ၢ်ကျးကစၢ်မုာ်တဂၤအံၤ ဟဲက့ၤကဒါဆူသဝီၣ်ပူၤလံဘၣ်ဆၣ်အဝဲတဟဲက့ၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲBGFဒီး SACသးတဖၣ်အိၣ်လၢသဝီၣ်ပူၤအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖီၣ်အိၣ်သဝီၣ်ဖိ အဆီ(၂)ဘၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်သံးမဲာ်မူၤတဲပျံၤသဝီၣ်ဖိလၢ KNLA သးမ့ခးအီၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဒွဲၣ်အူထီၣ်ကွံာ်သဝီၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤသဝီၣ်ဖိ လၢအအိၣ်တၢ်လၢသဝီၣ်ပူၤတဖၣ် တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ BGF ဒီး SAC သးတဖၣ် ကခးလီၤကြီကျိဖးဒိၣ် ဒီးမၤပယွဲပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ထီၣ်ဒါအဝဲသ့ၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုာ်, ဖိသၣ်ဒီးသးပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်မ့ၢ်လၢ ပိာ်ခွါတဖၣ် တအိၣ်လၢသဝီၣ်ပူၤဘၣ်ယီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုဖဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်တီၢ်လၢသဝီၣ်ပူၤလၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အါအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. သွံၣ်ထံးမုာ်ခွါတၢ်မၤပယွဲဂ့ၢ်ဝိထီၣ်ပိာ်မုာ်ဒီးဖိသၣ်မုာ်ဖိတဖၣ်မ့တကဲထီၣ်သးဒီးဘၣ်ဆၣ် သဝီၣ်ဖိတဖၣ်လီၤဆီဒၣ်တၢ်ပုၤလၢ အသးပုၤထီၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်လၢသွံၣ်ထံးမုာ်ခွါတၢ်မၤပယွဲကဟဲအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖုး ဒီးဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဖိလံၤတဖၣ်အဂီၢ် ခီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ပျံၤတီၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအပူၤကွံာ် လၢကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤမၤကမၢ်သွံၣ်ထံးမုာ်ခွါဂ့ၢ်ဝိတဖၣ်အိၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်စ---အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “ပအိၣ်လၢသဝီၣ်ပူၤန့ၣ် ပဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤ ပပျံၤလၢတၢ်ဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ် ကကဲထီၣ်ဘၣ်ဖုး. ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်န့ၣ် မၤတဘၣ်ဘၣ် ဒီး ယဘၣ်သးဃုာ် ဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ပဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုးဒီးဘၣ်ယိၣ်တၢ်တခါအံၤ (သွံၣ်ထံးမုာ်ခွါတၢ်မၤပယွဲ) နီၢ်ကီၢ်ကီၢ်လီၤ. ယဖိဒု ယတပျဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤဝံပီတၢ်ဘၣ် ယကလဲၤဝံလၢယနီၢ်ကစၢ်လီၤ.”

ဖဲလါစဲးပထုဘၢၣ် ၂၀၀၅၊ ၂၀၂၁နံၣ်ဂီၤခီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် BGFသုးတဖၣ်သုးမၤဆူၣ် ဟ---, အ--- ဒီးလ---သဝီဖိတဖၣ်လၢ ကဝံန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဃုာ်ဒီးကျိချံၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ဆူယံၤကျါသုးကလၢၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိကအိၣ်ဘူးထီၣ်လၢ (၃၀၀)ဂၤ ဃုာ်ဃုာ် (ဟ---သဝီဖိ ၁၈၀ဂၤ ဒီးလ---သဝီဖိ ၁၀၀ဂၤ) ဃုာ်ဒီးပိာ်ခွါနီၢ်ဒိၣ်, ပိာ်မုာ်နီၢ်ဒိၣ်, ဖိသ့ၣ်, သးပုၤဒီး ပုၤလၢအိၣ် တဆူၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဝံပီၤတၢ်သုးတၢ်အိၣ် ဒီးကျိချံၣ်ပီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိလၢအဘၣ်လဲၤဝံပီၤတၢ်တဖၣ် အါဒၣ်တၢ် တက့ၢ်ပိာ်မုာ်ဒီးဖိသ့ၣ်လၢအသးနံၣ်တပွဲၤအိၣ် (၁၂)ဂၤ (ပိာ်မုာ် ၉ဂၤပိာ်ခွါ ၃ဂၤ) န့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါလၢအလဲၤဝံပီၤတၢ်အနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤ မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်မၤတၢ်လၢစံာ်ပုၤပူၤဒီးတနီၤဃုာ်ပီၤတၢ်လဲၤဆူတၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ရ---လၢအမ့ၢ်ပုၤလဲၤဝံပီၤတၢ် အကျါတဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “ယဘၣ်လဲၤ မ့ၢ်လၢယဝၤတအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်. ဖဲယဟဲက့ၤတုၤလၢဟံၣ်တဘျီ ယဒိၣ်ဆါ တၢ်ညါ” န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ဟးဖဲ ဟ---သဝီဖိဂီၤခီ ၁၀း၃၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးလဲၤတုၤဝဲလၢ ယံၤကျါသုးကလၢၤ ဖဲမ့ၢ်ထူၣ် ၁၂း၃၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤဒီးဟဲက့ၤအကတီၢ်အိၣ် ၂ န့ၣ်ရံၣ်ကျဲၤ လၢတၢ်ကိာ်ပုၤမ့ၢ်ထူၣ်ပုၤအခါ န့ၣ်လီၤ. လၢကျဲၤန့ၣ်သဝီဖိတဖၣ်အံၤ တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ထံဒီးတၢ်အိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ရ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သဝီဖိလၢအ လဲၤဝံပီၤတၢ်တဖၣ် အနီၣ်ဂံၢ်အါပုၤကညီကတီၢ်ဒိၣ်မးအယိ ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤ ဘၣ်ဝံတၢ်ဖိတၢ်လံၤပွဲၤမံၤ မန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လဲၣ်န့ၣ် အဝဲတသ့ၣ်ညါဝဲခဲလၢာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအသ့ၣ်ညါဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ ဒ်အမ့ၢ်ဘုးဒီး ညုာ်ဒါ ဒီးသဝီဖိတနီၤဘၣ်ဝံကျိချံၣ်ဒ်အမ့ၢ် မိထးဖးဒိၣ်ချံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ်ဟးလၢသဝီဖိအကဆူး လၢကျဲၤဒိတဘိတုၤအလဲၤတုၤဆူ ယံၤကျါသုးကလၢၤတစုန့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤတဘျီညါအံၤန့ၣ် သဝီဖိတဖၣ်ဟဲက့ၤတုၤဘၣ် လၢဟံၣ်ဂ့ၢ် ဂ့ၢ်မ့ၢ်လၢ KNLAသုးတဖၣ်တခးBGFဒီး SACသုးတဖၣ်လၢကျဲၤနီၣ်တတီၤဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢBGFဒီး SACသုးတဖၣ်ဟးထီၣ်လၢ က---သဝီဒီးလဲၤတုၤဆူ ယံၤကျါသုးကလၢၤဒိတကတီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်သု သဝီဖိတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ဝံပီၤတၢ်အဂီၢ်တခါဧၤဘၣ်အမံၤညါ အဝဲသ့ၣ်သုစ့ၢ်ကီးသဝီဖိတဖၣ်အံၤ ဒ်တၢ်ဒိသဒါ စုကဝဲၤ ဒ်သိးKNLAတသုးတဖၣ် သုးတခးအဝဲသ့ၣ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤၤ---လၢအအိၣ်ဖဲ လ---သဝီ, ယံၤကျါကရူၢ်, ဘံလ့ၤကိာ်ဆၢသဝီဖိတဂၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ခ့ၢ်အံၤယုာ်တဟ့ၢ်အဝဲသ့ၣ် တပျဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤဘၣ် အယိ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်ဖိၣ်သဝီဖိလၢတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ်.” န့ၣ်လီၤ.

စီၤၤ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ်လၢ “သဝီဖိတဖၣ် ဂ့ၢ်လီၢ် BGFဒီး SACသုးမၤတၢ်တဖၣ်အံၤတဘျီဘၣ်အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ သဝီဖိ တဖၣ်တဲအါတၢ်တဘျီဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တဲအါတၢ်န့ၣ် ပုၤကခးဘၣ်ဖးဝဲသ့ၣ်လၢကျိ. မ့ၢ်တမ့ၢ် ဖိၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်အယိ.” န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် သုးတဖၣ် BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အိၣ်လၢသဝီပူၤအယိ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢသဝီဖိတ တဖၣ်အဂီၢ်အါထီၣ်ဒီး ဆူညါတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဒီး KNLA သုးတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိနီၢ်ရ---ဟံၣ်ဖျါအါထီၣ်ဝဲဒ်လၢ သဝီဖိတဖၣ်အံၤ လဲၤဆုၤန့ၢ် BGF ဒီး SACသုးတဖၣ်တၢ်အိၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲလၢသုးတဖၣ်အံၤ ကဟးထီၣ်ကွံာ် လၢအဝဲသ့ၣ်ဒုသဝီပူၤအယိန့ၣ်လီၤ. “မ့ၢ်..ပမၤဟးထီၣ်ကွံာ်အီၤလၢသဝီပူၤလၢကျဲၤဒ်အံၤ (ဝံပီၤတၢ်) မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ် လၢသဝီပူၤန့ၣ် ပုၤကဟဲခးအဝဲသ့ၣ်လၢသဝီပူၤအယိ. ပဆုၤကွံာ်အဝဲသ့ၣ်ဆူတၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤ. အနီၢ်နီၢ်န့ၣ် ပုၤတဘၣ်သး ဝံန့ၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်နီၣ်တဂၤဘၣ်.”

သဝီဖိတဖၣ်ပျဲၤစ့ၢ်ကီးခိရီန့ၣ်တၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံတဖၣ် မ့ၢ်လၢ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤ ဟဲလၢတၢ်လီၢ်ဂၤအယိ န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၢ်အမံၤညါ သဝီဖိလၢအဘၣ်လဲၤဝံတၢ်အကျါတနီၤန့ၣ် ဆိက့ၤအိၣ်ဒီး ခိရီန့ၣ်တၢ်ဆါအပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ရ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ပုၤန့ၢ်ဒ်ဘဲး, နါတနၢ ဒီးလီၤကိာ်အိၣ်ဒိၣ်ညါ. ပတသ့ၣ်ညါဘၣ် မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ခိရီန့ၣ်ဒါ တၢ်လီၤ

ကိၢ်ဘၣ်သမုၣ်နီၤ. အဒိ မုၢ်ဂါတဂၤ ဆဲးကသံၣ်ဖဲမနၤဝံၤဒီးလၢခံတဂီၤအဝဲဘၣ်လဲၤဝံၤတၢ်. ခဲအံၤန့ၣ် တၢ်ဆါရၤလီၤသးလၢယ သဝီၣ်ဒိဘၣ်လံၤ.” န့ၣ်လီၤ.

ခ. ဟးထီၣ်ဖဲယိၤကျါသုးကလၢဒီးက့ၤကဒါဆူလုက့ၣ်သုးကလၢ

ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၂၄သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် SACသုးအလီၢ်လီၢ်တဖုဃာ်ဒီး BGFသုးဆိတလဲလီၢ်ဝံၤတဖု ဟဲက့ၤလၢ ယိၤကျါသုးကလၢ ဒီးက့ၤကဒါဆူလုက့ၣ်သုးကလၢန့ၣ်လီၤ. အပုၤသုးဖိလၢအဟဲက့ၤကဒါအံၤကအိၣ် ၅၀၀၀ ဒီးအဝဲ သ့ၣ်ဟဲက့ၤကဒါကျဲတဘိဃီဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖု ဖိၣ်အ---သဝီဖိ (၃)၀၀ ဒီးဟ---သဝီဖိ (၅)၀၀ ပၣ်ဃုာ်ဒီးဟိၣ်မုၢ်တဖု လၢကဒိသဒါလီၤအသးလၢအတၢ်လဲၤဖဲ လ---ဒီးဟ---သဝီအဘၣ်စၢၤ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်စ---လၢအအိၣ်ဖဲ ဟ---သဝီတဂၤအံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “အဝဲၤသ့ၣ်က့ၤကဒါဒုၣ်ဝဲတဘျီဘၣ် အယိအဝဲသ့ၣ် က့ၤကွဲးဃုာ်သဝီဖိ (၂)၀၀ (၃)၀၀ဒီးဟးလၢသဝီဖိကဆူးဒ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်လၢပုၤကခးအဝဲသ့ၣ်အ ဃီန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟးလၢသဝီဖိကဆူးအခါ ပုၤမ့ၢ်ခးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒုၣ်ဝဲသဝီဖိအဂီၢ်.” န့ၣ်လီၤ.

တချုးဒီးလၢ BGF ဒီး SACသုးတဖု ဃုာ်ဒီးသဝီဖိ (၈)၀၀လၢအဖိၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖု ဟဲက့ၤတုၤဖဲ ဟ---သဝီဒီးဘၣ်န့ၣ် KNLA သုးတဖု ခးအဝဲသ့ၣ်ဖဲလ---သဝီချၢတၢ်ခဲကျါန့ၣ်လီၤ. နီၢ်စ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “ဖဲပနၢ်ဟူကျိသိၣ်တဘျီဃီ ပဃုာ်ဆူတၢ်လီၢ်ဂၤပုၤဂၤပုၤလီၤ. သဝီဖိစီၤမ---တဲဝဲလၢ ဖဲအယုာ်ပယီၤအခါ အဝဲလဲၤတီၢ်လၢပယီၤတဘျီ သုးတဖုကွဲးအံၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲဝဲကျိချံၣ်ဟဲဒိဒုၣ် ဘၣ်ဆုၣ်ကျိချံၣ်တဘျီအီၤဘၣ်.” ဂ့ၤလၢသဝီဖိပုၤဖျဲးကိးဂၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် SACသုး တဒိ အသုးဖိ ဘၣ်ဒိ (၂)၀၀န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးလိာ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ BGFဒီး SACသုးတဖု ထံၣ်ပုၤတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ်လၢကျဲန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ဝဲကိးဂၤ လၢကဟိၣ်အဝဲ သ့ၣ်အခံဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအဂီၢ်တုၤလဲၤတုၤဆူ ဟ---သဝီမုၢ်ထီၣ်တုၤလၢ ဟ---သီခါဖျဉ်န့ၣ်လီၤ. သုးသ့ၣ်တဖုအံၤ ဖိၣ် စ့ၢ်ကိးသဝီဖိလၢအအိၣ်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်ပုၤတနီၤန့ၣ်လီၤ. SACသုးတဖု ခးတပျီကျိဒီးအသုးခိၣ်တဒိ တဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ကခး သဝီဖိလိၤလိၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ်စ---စံးဝဲလၢ “အဝဲသ့ၣ်ကွဲးသဝီဖိမ့ၢ်တန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကခးသဝီဖိလၢကျိ. အသုးခိၣ်တဲ အဝဲသ့ၣ်လၢ ‘မ့ၢ်န့ၣ် ခးလၢအဘၣ်သံ တဘျီခးလၢတၢ်ကပၤတဂ့ၢ်’. အယိ ဟ---သဝီသးပုၤ နီၢ်ပ--- လဲၤလၢအဝဲသ့ၣ် အိၣ် ဒီးတဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ‘သုကခးသံပုၤန့ၣ် တၢ်အံၤတဘျီဘၣ်.’ ဖဲအဝဲသ့ၣ်သုးခိၣ်ဟဲက့ၤလၢဟံၣ်ကပၤအခါ သဝီဖိထံၣ် အဝဲသ့ၣ်အယိ ပုၤဃုာ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. အသုးဖိ ဒီးအသုးခိၣ် ခးတပျီသဝီဖိလၢကျိန့ၣ်လီၤ. အယိ အသုးခိၣ်တဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ‘ခးတပျီတဂ့ၢ် ခးလိၤလိၤ. ခးသံကွံာ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်.’” နီၢ်စ--- စံးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ BGFသုးတဖု ဟးဒီး SACသုးတဖု ဘၣ်ဆုၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထံၣ် SACသုးတဖု မၤတပျီတပျီသဝီဖိတဖုအခါ အဝဲသ့ၣ်တတဲတၢ်နီၤတမံၤဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် အိၣ်လၢ SACသုးတၢ်လုၢ်အဖိလံာ်န့ၣ်လီၤ.

BGFဒီး SACသုးတဖု အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖုအံၤ မၤပျီမၤဖုးသဝီဖိ ဃုာ်ဒီးဖိသ့ၣ်တဖုန့ၣ်လီၤ. နီၢ်စ--- လၢအမ့ၢ် သဝီဖိလၢအဘၣ်လဲၤဝံၤပီတၢ်အကျါတဂၤစံးဝဲဒ်အံၤ “ယတူၢ်ဘၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ယတဲတဘျီလၢဘၣ်. ခဲအံၤန့ၣ် ပပျီတၢ်ညါ အုၣ်ကလီၤလဲၤဘၣ်သးလီၤ.” သဝီဖိအဂၤတဂၤ နီၢ်ယ---စံးဝဲလၢ “ဖဲပယီၤသုးတဖုမၤပုၤလဲၤ ဝံၤပီတၢ်အခါ မုၢ်ဂါနီၢ်ဘ- --တဂၤအံၤပျီတၢ်အအုၣ်လီၤလဲၤလၢအန့ၣ်ကတၢၤပုၤအယိ ပယီၤသုးတဖုတဲၤအီၤလၢ ‘မုၢ်ဂါ က့ၤခီ နတၢ်အံၤ နၢအုၣ်ညါ ပတူၢ်တန့ၢ်လၢဘၣ်.’” န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်စး---ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်စ့ၢ်ကီး KHRG လၢ ပှၤသးပှၤတဖၣ်န့ၣ် ပှၤမၤလဲၤဝံၣ်ပီၤတၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. “ဖူစီၤသ---တဲဘၣ်ယၤ လၢ ပယီၤကွဲးအီၤလၢကလဲၤဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်အခံ. ယသံကွၢ်အီၤ ‘အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၣ်တမံၤမံၤဒါ. အဝဲသ့ၣ်ပျၢ်လီၤန့ၣ်လဲၣ်.’ အဝဲ ကွဲးတဲယၤလၢ ‘ယတမၤတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဖဲလဲၤဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်အခံခါ ယဟးတၢ်ဘျးယသးဒိၣ်မးအယိ ယအိၣ်ပတုၣ်လၢကျဲ ကပၤဒီး ယကသါလၢယကိၣ်ပူၤအခါ သုးတဖၣ် လဲၤတလၢကွၢ်ယၤတဂၤဝံၣ်တဂၤတုၤအလၢ. ဒီး ယဟဲကွဲးကဒါ.’ အဝဲသး ပှၤအသးန့ၣ်အိၣ် ၇၀ဘျီလံအယိ အဝဲဟးတကဲဂၤဂၤလၢဘၣ်. အဝဲမၤယလဲၤဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်အခံစ့ၢ်. အဝဲသ့ၣ်တဲယၤ လၢကလဲၤဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်ခံတကုးကျဲ.” န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်စး---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ BGFဒီး SACသုးခဲအံၤတဖၣ်န့ၣ် အတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးအၢဒိၣ်န့ၣ်ဒီးသုးလၢအပူၤကွၢ် (SPDC) တဖၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. နီၣ်စး---တဲဖျါထီၣ် BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤ အတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးအၢသီရၢၢ်စၢၢ်ဒိၣ်အံၤ “စးထီၣ်လၢသုး ဟံဆူၣ်တၢ်စီတၢ်ကမီၤဝံၣ်န့ၣ် ပဘၣ်ပျၢ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်လီၤ. ပဘၣ်ယိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဒဲၣ်အူကွၢ်ပသဝီဒီးမၤသံပှၤ. ပှၤမ့ၣ် အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကမၤသံပှၤ. ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤ တလီၤကဲဒီးပယီၤသုးလၢအပူၤကွၢ်တဒူၣ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မၤအသး လီၤကဲဒ်ထီၣ်ပျၢ်ထီၣ်ပှၤကိးဂၤ ကလူၤအ့ၣ်ပှၤကိးဂၤအသိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တလီၤကဲဒီးသုးလၢအထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိဝံၣ်ဘၣ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝီပူၤန့ၣ် ဟးခးနီၣ်တၢ်ဒိၣ်ညါ လီၤကဲဒ်သိးဒီး အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကျိကလီကလီလီၤ.”

ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဖဲလဲၤစးပထုဘၣ် ၂၄သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်အံၤအယိ BGFဒီး SACသုးတဖၣ် ဟံၣ်လီၤအသုးကလၢတစီၢ်တ လီၤဖဲ ဟ---သီခါဖျဉ် ဖဲဟ---သဝီပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. အယိ ဟ---သဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် ဒီးပျံၤ လၢ BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤ ကမၤအဝဲသ့ၣ်ကဲန့ၣ်အီၤတၢ်ဒိၣ်သဒါလၢကျဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၣ်ဆူအ---သဝီ, က---သဝီ ဒီးတုၤလၢလုကွၢ်သုးကလၢဘၣ်ဖုးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိးသးသမူ

သဝီဖိလၢဘံလုကိၢ်ဆၢ, ဒူသထူၣ်ကိၢ်ရၢၢ်တဖၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ် KHRG လၢ စးထီၣ်လၢလိဖူၤတြုၤအါရံၤ ၁သီ, ၂၀၂၁ န့ၣ်သုးဟံးန့ၣ်ဆူၣ်တၢ်စီတၢ်ကမီၤလံၤလံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢမဲာ်ဘၣ်ဒီး BGFဒီး SACသုးတဖၣ်တြီတံၢ်ယာ်အဝဲ သ့ၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်ကွဲးလီၤအယိ အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢမဲာ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢ တၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလၢသဝီဂၤ ဒီးဝုၤပူၤ ဒ်အမၢ်ကွဲးကိၣ်ဝုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲ ဟ---ဒီး ကွဲးကိၣ်ဝုၤအဘၣ်စၢၢ်ကျဲ ဒီတဘိ ဖဲပန့ၣ်ကျါ, ဝုရီ ဒီးလုၢ်ကွၢ်သုးကလၢတၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. BGFဒီး SACသုးတဖၣ် တအဲၣ်သဝီဖိလဲၤခိကဲဘၣ် ကျဲဖဲအဝဲသ့ၣ်သုးကလၢတဖၣ်ဘၣ် ဒီးသဝီဖိမ့ၣ်လုၢ်လီၤဒီး သိလုၢ်ယိၣ် မ့ၣ်တမ့ၢ် သိလုၢ်ယိၣ်တဂၤလၢလၢန့ၣ် ခးသဝီဖိအယိ သဝီဖိတဖၣ် လဲၤပှၤအိၣ်တၢ်လၢဝုၤပူၤတဘျီလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်စး--- လၢအအိၣ်ဖဲ ဟ---သဝီ, ထံဖးဒိၣ်ထုၣ်ကရူၢ်, ဘံလု ကိၢ်ဆၢတဂၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “အညီန့ၣ်န့ၣ် ပလဲၤပှၤအိၣ်တၢ်လၢ ကွဲးကိၣ်ဝုၤ. ခဲအံၤန့ၣ် သုးပံးကျဲ ခိးတၢ်လၢကျဲတြုၤ တဘျုးတီၤညါအယိ ပလဲၤပှၤအိၣ်တၢ်တသ့လၢဘၣ်. ပှၤဆါတၢ်လၢကျဲတဖၣ်စ့ၢ်ကီး လဲၤပှၤဆါတၢ်ဖိတၢ်လံၤတသ့လၢ စ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးဟံၣ်လီၤတြုၤခိးတၢ်လၢကျဲတဘျုးတီၤအယိ ပလဲၤတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၣ်လဲၤခိဘၣ် ပန့ၣ်ကျါသုး ကလၢဒီးသိလုၢ်ယိၣ်န့ၣ် ပှၤကခးပှၤ. ပဟးလၢခိၣ်တဘျီစ့ၢ်ဘၣ်အယိ ပဘၣ်အိၣ်ဝဲဒ်အံၤန့ၣ်. တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤလၢသဝီဖိ အကျဲပူၤခဲအံၤန့ၣ် ဘူးကလၢလံ. တၢ်အိၣ်မ့ၣ်လၢဒု ပကလီၤဒိသံလီၤ. မၤစၢၢ်ပှၤမ့ၣ်သ့ဒု မၤစၢၢ်လၢအဆိအချ့.” အဂ့ၢ်န့ၣ် လီၤ.

နီၣ်စ---ဟံၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး သဝီဖိတဖဉ် ဘၣ်ပျံၤဝဲသုး ဒီးသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖဉ်အယီၤ ဘၣ်ဒိအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ် ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိးသးသမူအဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ခဲအံၤန့ၣ် “ပဘု ဒီးသိလၢပမၤဟံၣ်လၢမဟံၣ်ကီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီး ဘၣ်ဆၣ် နီၣ်တန့ၣ်အဂီၢ်ဒု ပဘုဒီးသိတအိၣ်လၢဘၣ်. တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးဆူညါကွၢ်ကွၢ် ဒီးပုၤမ့ၢ်တဟံၣ်မၤစၢၤပုၤဘၣ်ဒု... ပကလီၤဒိသံကွၢ်ခဲလၢ်လီၤ. ပဟး ထီၣ်က့ၤလီၤတဘျီနီၣ်တလိၣ်ဘၣ်အယီၤ ပလဲၤဖဲးလဲၤမၤတၢ်တသ့ဘၣ်. ခဲအံၤပုၤဖိခွါလီၤဆီဒၣ်တၢ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီးဂံၢ်ဒီးဘါ သ့ၣ်တဖဉ်ဃုၢ်ကွၢ်လံ. ခဲအံၤန့ၣ် ပုၤကဘၣ်ထဲၣ်လီၤန့ၣ်သိလီၤအဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံ ဘၣ်ဆၣ် ပုၤလဲၤထဲၣ်တၢ်တဘျီဘၣ်. ပုၤအိၣ်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်ပုၤ ဒီးအိၣ်ခိးလၢတၢ်အိၣ်ခိးကွၢ်တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤလီၤ. ပမ့ၢ်ဟူတၢ်ဒုးကဲထီၣ်န့ၣ် ပဘၣ်ဃုၢ်ခဲလၢ် လီၤ. ကယဲၢ်မ့ၢ်ပုၤလၢအထံၣ်ဝဲန့ၣ် ဖိၣ်ဝဲခဲလၢ်လီၤ. ပကဟူးဒုၣ်လဲၤတဘျီဘၣ်. ယပျံၤတၢ်ညါ ယမၤတဘၣ်လၢဘၣ် ဒီးယဘၣ်သးဃုၢ်ညါ ဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်လဲၤဃုၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ် တသ့ညါဘၣ်. ယလဲၤဃုၢ်လၢနအိၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်.”

တၢ်ဃုထီၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး

လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢဘဲလုၢ်ကိၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကိၢ်ရၢၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သး လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဒီးဘီမုၢ်စၢၤ ဖျိၣ်ကရၢ တနၢ်ဟူအဝဲသ့ၣ်ကလုၢ် ဒီးကမုၢ်ခဲလၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိသဒါဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိအိၣ် ကွဲးလီၤသးအသိးဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲလၢ သုးဖိၣ်စုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်လၢပုၤတဝၢပုၤတဖဉ်အံၤ ကကတၢ် ကွၢ်, ကဒီးန့ၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်က့ၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤသဘျီလၢပုၤ, ပုၤဖျဲးဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး BGFဒီး SAC သုးတၢ်မၤပယွဲတဖဉ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤဃ---လၢအမ့ၢ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိဖဲ လ---သဝီ, ယိၤကျါကရူၢ်, ဘဲလုၢ်ကိၢ်ဆၣ် ဟံၣ် ဖျါ ထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ “တၢ်သိၣ်တၢ်သိအိၣ် ဘၣ်ဆၣ်တဒိသဒါပုၤဘၣ်အယီၤ ပဘၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢပဖိပလံၤဒီးပနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်. ဒ်ယမ့ၢ်ကမုၢ်တဂၤအသိးန့ၣ် ယဘၣ်သးဟံၣ်ဖျါအထီၣ်တၢ်တမံၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သိကြၢးမ့ၢ်ကမုၢ်အဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤန့ၣ် တကဲကမုၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်သိၣ်တၢ်သိလၢကမုၢ်ဂီၢ်တအိၣ်အယီၤ ပဘၣ်ပျံၤလီၢ်သး. တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖဉ်အံၤအရ့ၣ်ဒိၣ်လၢဘီမုၢ် စၢၤဖျိၣ်ကရၢသ့ၣ်တဖဉ်ကနၢ်ဟူဝဲအဂီၢ်.” န့ၣ်လီၤ.

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ်
ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျီတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကိၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖဉ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖဉ်အံၤ ဒ်သိးကဟံၣ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပုၤ ကမုၢ်တဖဉ်အကလုၢ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးသ့ၣ်တဖဉ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖဉ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ.